

De Stadsheraut

IN DIT NUMMER

VAN DE VOORZITTER	1
AGENDA VERGADERING	2
DRIE WANDELINGEN MET GEMEENTEAMBTENAREN	2
VOORSTEL VOOR EEN PRAATHUIS IN VEERE	3
2 E WONINGBELEID	4
VEERSE RECHTSPRAAK	5
VEERE HELPT ELKAAR	8
ZONNE ENERGIE VEERE COÖPERATIE U.A.	8
VERSLAG VERGADERING 10 SEPTEMBER 2018	9
ONZEKERHEDEN	10
AGENDA NIEUW SANDENBURGH	10

VAN DE VOORZITTER

Het seizoen is voorbij, de bezoekers zijn er echter nog steeds. Veel minder dan zomers maar er is nog wat reuring. Je vraagt je af of ze in Duitsland ooit werken? Hier is door de partijen binnen Veere echter wel gewerkt. Bij het overleg over de aanpassing van de Markt kwam naar voren dat een beperking van het vrachtverkeer over de Markt en door de stad voor iedereen wenselijk was. Er is afgesproken om de lengte van de vrachtauto's te beperken en de duur dat ze de stad in mogen ook. Dat wordt van acht uur 's ochtends tot of elf uur of twaalf uur. Er zal nog wat aan geregeld binnen de gemeente moeten geschieden maar dat is nu afgesproken binnen de partijen in Veere.

Bij de verkeersevaluatie die we ieder jaar in het najaar houden is een ander punt afgesproken. We gaan komend seizoen een aantal weken Veere autoluw maken. Het is een proef om te kijken wat we ervan vinden. Misschien is het contra intuïtief voor de bewoners wel een hel en voor de ondernemers juist een verbetering. We weten het niet maar we gaan het zien. Het seizoen is afgelopen maar het leven gaat door!

OPENBARE LEDENVERGADERING

Datum: maandag 10 december 2018
Tijd: **19:30 uur**; inloop vanaf 19:15 uur
Plaats: de Korenmaat, Veere.
U bent van harte welkom.

CONTACT

Secretariaat Stadsraad Veere
Ravelijn 3, 4351 TB Veere
Telefoon : 06 - 52639560
E-mail: info@stadsraadveere.nl
Website: www.stadsraadveere.nl
Stadsheraut: Nico van Rijswijk

AGENDA OPENBARE LEDENVERGADERING 10/12/2018

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Notulen van de vorige ledenvergadering
4. Mededelingen
 - a. Verandering taakverdeling in het bestuur
 - b. Jaarlijkse verkeersevaluatie met de gemeente
 - c. Opknopbeurt Markt
 - d. Vrachtverkeer aan banden
 - e. 2de woningbeleid
 - f. Verspreiding van de Heraut
 - g. Project Veere helpt elkaar (Ellen Vooijs)
 - h. Project Zonnestroom (Kees Deggeler)
5. Goedkeuring begroting 2019 (beschikbaar tijdens de vergadering)
6. Praathuys voor Veere (toelichting De Brauw)
7. Herinrichting markt
8. Keuze besteding gemeentelijke subsidie €2000
 - a. Media-installatie Korenmaat
 - b. Kanonnen op het bolwerk
 - c. Schoolplein
9. Rondvraag
10. Sluiting

DRIE WANDELINGEN MET GEMEENTEAMBTENAREN

Nico van Rijswijk

Het bestuur van de Stadsraad Veere heeft veel contact met de gemeente om problemen aan te kaarten die bij ons gemeld worden. In sommige gevallen is het zinnig om de betrokken ambtenaren uit te nodigen en terplekke uiteen te zetten wat het probleem is en nog mooier is het als we dan gezamenlijk ideeën ontwikkelen voor oplossingen.

De eerste wandeling was naar aanleiding van de bestratingswerkzaamheden in de Pieterstraat, Stadhuisstraat en Simon Oomstraat. In de laatste ledenvergadering waren daar opmerkingen over gemaakt die daarna wandelend besproken werden met Waldo Geldof, Sam de Visser en Peter Schmeink. De Pieterstraat lag er netjes bij; er was wel een nieuwe kuil ontstaan naast een regenput. In de andere twee straten waren alleen de ergste kuilen weggewerkt en het eerste deel van de Stadhuisstraat was opnieuw bestraat vanwege rioleringswerkzaamheden. Dit deel ziet er goed uit, vooral omdat de voegen opgevuld zijn. De rest van de bestrating ligt redelijk recht, maar door de vorm van de kasseien en de ruimten tussen de kasseien is het in de genoemde straten niet comfortabel om te lopen. De gemeente zal een proef doen door in een stuk van de straat de voegen op te vullen. Voor de rest: kasseien blijven kasseien. Al wandelend hebben we nog oneffenheden genoteerd die de gemeente de komende tijd zal repareren. Na afloop zijn we ook in de Oliemolenstraat geweest waar ook oneffenheden waren die de gemeente zal repareren. De Kerkstraat ligt er slecht bij en zal geheel gerenoveerd moeten worden. Ook het regenwater wordt daar slecht afgevoerd. De gemeente gaat daar een projectvoorstel voor maken waar uiteraard eerst budget voor vrijgemaakt moet worden. Misschien kan het uitgevoerd worden in aansluiting op de renovatie van de Markt.

De tweede wandeling was in het kader van de "Voetjesactie". Samen met de ambtenaren belast met veiligheid en handhaving Jeroen Viergever en Pieter Passenier en de wijkagent Henk van der Linden zijn we 's avonds door de kernen van Zanddijk en Veere gewandeld om situaties te signaleren die uitnodigend zijn voor inbrekers en insluipers.

We gingen gewapend met zaklampen door alle poortjes en gangetjes. Soms werden we opgemerkt door verbaasde bewoners die na onze uitleg opgelucht reageerden. Waar we niet afgesloten deuren, open ramen, fietsen die niet op slot stonden, waardevolle voorwerpen zo voor het pakken aantreffen belden we aan en informeerden wij de betreffende bewoners. De reacties waren erg positief. Een moeder greep de gelegenheid aan om haar dochter onder toezien oog van een politieagent erop te wijzen dat voortaan haar fiets toch echt op slot gezet moest worden. Een jonge jongen ging nadat hij gereageerd had op de bel heel bedremmeld naar binnen: "papa, er staat politie voor de deur".

De derde wandeling betrof het fiets parkeren. De gemeente wil het voor bezoekers aantrekkelijk maken om Veere op de fiets te bezoeken. Dit is een punt wat wij vorig jaar in het kader van "Fijn wonen in Veere" ook al geopperd hadden. Om toeristen op de fiets naar Veere te lokken moeten er parkeergelegenheden zijn waar men de fiets veilig kan achterlaten. De moderne fietsen zijn vaak erg duur en de eigenaars willen niet dat ze beschadigd of erger nog gestolen worden. Daarvoor moeten er goede stallingsmaterialen gebruikt en de fietsstallingen moeten op logische plekken gelegen zijn. Wij zijn met de ambtenaren Dennis Schoonen en Fernando Hamelink heel Veere doorgewandeld en hebben meerdere mogelijkheden besproken. Wij hebben ook laten zien waar wij het liefst helemaal geen fietsen willen hebben. Dennis en Fernando zullen meerdere voorstellen gaan uitwerken en zullen die vervolgens aan ons voorleggen.

VOORSTEL VOOR EEN PRAATHUIS IN VEERE

Maurits de Brauw

In de laatste vergadering van de Stadsraad heeft het bestuur opgeroepen om met ideeën te komen voor een invulling van de € 2.000 die de Stadsraad jaarlijks van de gemeente ontvangt voor de gemeenschap. Aan die oproep heb ik gehoor gegeven met als resultaat dat het bestuur mijn idee (voor een praathuis in Veere) voor wil leggen aan de leden op de eerstvolgende vergadering. Op deze plek in de Stadsheraut licht ik -daartoe uitgenodigd- graag alvast een tipje van de sluier op.

Menig Nederlandse dorpskern kent het fenomeen van een klapbank, een praathuis, een leugenbank of anderszins een plek waar mensen (niet zelden mannen maar wat mij betreft zou het sekse neutraal mogen zijn) samenkomen, bijvoorbeeld tegen het einde van de dag, om elkaar te spreken en te zien en de dag of week door te nemen. In de nabij gelegen kern Serooskerke staat praathuis De Lindeboom op het pleintje bij de kerk, kern Oostkapelle kent het 't Wachtertje (ook bij de kerk in de buurt), Hansweert het Praathuis op een dijk vlakbij het water, Ritthem de heel recent vernieuwde praatcontainer (met uitzicht op de Oosterschelde), Vollenhove en Urk een leugenbank etc.

Mijn voorstel is om een voor Veere aangepast praathuis neer te zetten bij de haven, in de hoek die gevormd wordt door enerzijds de Prinses Beatrixbrug en anderzijds het toegangspad op het Bastion naar de Werf en wel zodanig dat de wandelaars daar geen enkele hinder van ondervinden (laat staan het gemotoriseerde vervoer). Daarbij stel ik mij voor dat er een dek gebouwd wordt dat op twee of meer palen rust die in het lichaam van de wal geplaatst worden en waarop het praathuis wordt gebouwd. En alles natuurlijk op een voor een Rijksbeschermd stadsgezicht aansprekende wijze.

De gebruikers van het praathuis zouden binnen moeten kunnen zitten en dan beschermd zijn tegen regen of snijdende wind (zie als voorbeeld het praathuis uit Serooskerke) maar ook buiten op een vaste bank van het huis als het weer daartoe uitnodigt. Het uitzicht zou dan zijn op de Kaai, het Stadhuis en de jachthaven. E.e.a. natuurlijk nog grondig uit te werken maar het zou stimuleren als het bestuur en de leden zich er achter kunnen scharen.

Qua funding moet dan niet alleen gedacht worden aan de € 2.000 voor 2018 maar ook die van 2019, aan een bijdrage vanuit het “Kern met Pit”-initiatief (€ 1.000) en wellicht een verdubbeling van deze bijdragen door de gemeente in het kader van de Stichting Welzijn en een bijdrage vanuit het Rabobank CoöperatieFonds. En als inwoners zelf zouden willen (en bovenal kunnen) meewerken aan de bouw (handen uit de mouwen) zou dat ook weer kunnen schelen in de uiteindelijke kosten.

Niet onbelangrijk om te vermelden is dat Aad Vos de eer toekomt mij op dit spoor te hebben gezet: Ooit merkte hij tijdens een Stadsraad op dat het tijd werd voor een *Hangplek voor Ouderen*. Waarvan acte!

2^e WONINGBELEID

Nico van Rijswijk

Om te voorkomen dat de woonkernen van de gemeente veranderen in spookdorpen heeft de raad in 1998 een verordening aangenomen waarin verboden wordt om woningen in eigendom te hebben zonder deze woningen permanent te (laten) bewonen. In de commissie RO van maandag 10 september is nogmaals bevestigd dat dit beleid nog steeds actueel is.

Deze regel geldt voor alle panden met de bestemming “wonen” in het bestemmingsplan. Panden met een gemengde bestemming in het centrumgebied vallen hier dus buiten, bv. detailhandel/wonen of horeca/wonen. De verordening geldt voor de kern Veere en Zanddijk begrensd door de Kreekweg, Bosweg, Zanddijkseweg en het kanaal. De verordening is dus niet van toepassing in Buiten de Veste.

Een eigenaar, die binding met de gemeente heeft en de intentie heeft in de nabije toekomst in het pand te gaan wonen, kan voor een periode van 3 jaar vergunning krijgen om het pand onbewoond te laten. Mensen die een pand erven kunnen voor de duur van 1 jaar zo’n vergunning krijgen. Het is niet toegestaan om het pand te verhuren voor recreatieve doeleinden.

De verordening kent een overgangsregeling voor personen die op 1 januari 1999 reeds eigenaar waren van een tweede woning. Dit recht is strikt persoonlijk en vervalt dus bij verkoop of vererving van het pand.

De verordening is terug te vinden op de website: https://www.veere.nl/inwoners/regelgeving_48257/item/huisvestingsverordening-tweede-woningen-2015_1348.html

Voor het verlenen van vergunningen hanteert de gemeente volgende beleidskader: <https://www.veere.nl/document.php?m=37&fileid=163771&f=c1c3a63f74e4000278f874404cfb0b82&attachment=0&c=91645>

Staan er bij u in de buurt woonhuizen leeg of worden ze verhuurd voor recreatieve doeleinden en ondervindt u hiervan hinder dan kunt u bij de gemeente een verzoek tot handhaving doen. Dat kan gewoon per e-mail. U vindt hier meer informatie over op de website van de gemeente Veere.

ZIJ ZULLEN GEGEESELT WORDDEN BIJ DEN SCERPRECHTER OP EEN SCHAVOT VOOR DESER STEDEHUYS

VEERSE RECHTSPRAAK

Jan Midavaine

‘Meisje, meisje, als je zo doorgaat zul je nog wel eens de stenen der wet moeten dragen’, zei een Veerse moeder in het verleden altijd tegen haar dochter als ze voor de zoveelste keer weer eens ondeugend was geweest. De stenen der wet kennen we allemaal. Ze hangen aan de linkerzijde van het stadhuis boven het opstapje van twee treden waarop vroeger wetsovertreders aan de kaak werden gesteld. Ook in Baarland, Brouwershaven, Oud-Vossemeer en Zierikzee zijn schandkettingen bewaard gebleven. Het was geen pretje om ermee om je hals door de stad te moeten lopen, in Brouwershaven woog iedere steen ongeveer 19 kg. De schandketting in Veere is mogelijk een replica omdat de vorige in 1804 is gestolen. In een publicatie die de stad op 21 augustus dat jaar uitvaardigde staat dat het stadsbestuur een premie van 50 gulden uitloofde voor degene die de dader of daders van de diefstal zou kunnen aanwijzen. Ook lezen we erin dat de stenen *‘aldaar zederd eenige eeuwen ten afschrikke van kwaaddoenders waaren opgehangen’*.

Volgens een wetsartikel kon de vierschaar het lopen met de schandketting opleggen aan personen die kwaad over iemand hadden gesproken, bijvoorbeeld hadden uitgescholden voor ‘hoer’ of ‘dief’. Onder begeleiding van een gerechtsdienaar moest de veroordeelde dan met de stenen een bepaalde route door de stad afleggen. In het geval van de vrouw van Lieven de schoenmaker in 1513 liep deze door de Kerkstraat, Kapellestraat en langs de haven weer terug naar het stadhuis. Ze had deze straf opgelegd gekregen omdat ze de vrouw van Cornelis de glazenmaker voor ‘hoer’ had uitgescholden en ook gezegd had dat ze met haar knecht naar bed was geweest en al een hoer was voor ze in Veere kwam wonen. Terug bij het stadhuis moest ze in de vierschaar de vrouw van Cornelis om vergiffenis vragen. Maar daarmee was de kous nog niet af, want binnen veertien dagen moest ze ook nog een pelgrimstocht naar Sint-Adriaan in Geersberg in Vlaanderen maken en daar een kaars van een kwart pond was offeren.

Meestal waren het vrouwen die deze straf opgelegd kregen. Mannen liet men met de houten huik rondlopen, een zwaar juk dat op de schouders werd gedragen.

Op 2 april 1530 liepen er twee veroordeelden door de stad, Claes de dakdekker met de huik omdat hij vrouwe Jansdochter ervan had beschuldigd dat ze iedere nacht met haar zoon in bed gelegen zou hebben en vrouwe Jansdochter met de stenen der wet omdat ze tegen Claes had gezegd: *‘Ghij diefken ghij hebt u beste goet met dieverie gewonnen’*. Na de Reformatie heeft niemand meer met deze martelwerktuigen door de stad hoeven lopen.

Vaak werden wetsovertreders op de kaak, het opstapje van twee treden aan de linkerzijde van het stadhuis, te schand gezet. Met een beugel om hun hals werden ze dan aan het stadhuis vastgeketend. De plek waar die heeft gezeten is nog goed te zien. Hij zit wat aan de lage kant omdat de mensen vroeger kleiner waren dan nu.

Op 20 januari 1534 stond hier van elf tot twaalf uur schipper Dominicus uit Rotterdam. In Veere noemde men hem altijd *‘schipper Domijn’*. Hij had deze straf opgelegd gekregen omdat hij iedere vrijdag heerlijk van allerlei vleeswaren had zitten smullen, terwijl de rooms-katholieke kerk hem dat verbood. Ook anderen had hij overgehaald dit te doen. Om het publiek te laten zien wat hij had misdaan had, kreeg hij om zijn nek een papier waarop hammen, worsten, spek en andere vleessoorten waren geschilderd.

Op 22 januari 1544 stond de metselaar Aelbert Henrixen uit Dokkum op de kaak. Hij had zich in de stad voor chirurgijn en waarzegger uitgegeven en simpele lieden wijs gemaakt *'in de swarte schoole school gegaen te hebben, daer de Duvel zijn meester was'*. Door pis te kijken beweerde hij ook te kunnen zien aan welke kwalen ze leden en wat hen in de toekomst nog te wachten stond. Op die manier had hij al van veel mensen geld afgetrosgeld. Voor het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst en waarzeggerij werd hij veroordeeld een half uur lang op de kaak te staan met om zijn nek urinalen en urinaalkorven.

Natuurlijk werd deze straf altijd op een marktdag uitgevoerd als er veel publiek op de been was, zodat iedereen kon zien wat hem te wachten stond als hij ook zoiets zou doen.

Dat de Veerse rechters creatief waren in het bedenken van straffen blijkt wel uit het volgende vonnis. Vijf jonge mannen in de leeftijd tussen 19 en 29 jaar werden op 17 januari 1515 met de kraan in een mand boven de haven gehangen omdat ze zich als gezonde mensen in het gasthuis hadden laten verzorgen. Door de touwen door te snijden moesten ze zichzelf bevrijden, waarna ze in het ijskoude water vielen. Voor hetzelfde vergrijp werd op 30 maart 1518 ook weer een aantal mannen met de kraan boven de haven gehangen.

Vroeger kon een verdachte pas worden veroordeeld als hij zijn misdaad had bekend. Ging dat niet goedschiks, dan kwaadschiks. Voor dat doel had de stad een pijnbank aangeschaft waarop een verdachte net zo lang werd gemarteld tot hij een bekentenis aflegde. Middelburg had er al een in 1475, Veere niet veel later. Het martelen werd door de beul gedaan. Omdat Veere die niet had, moest er een in een naburige stad worden geleend. Soms kon het dagen duren voor die beschikbaar was en in de tussentijd kon de verdachte nog steeds een bekentenis afleggen.

Vaak werden personen die zich in de stad hadden misdragen op een schavot voor het stadhuis door de scherprechter tot bloedens toe gezeseld. Uit de talrijke voorbeelden heb ik er drie gekozen. Nannick Vriese, geboren in Eemde, en Joraen Meyer uit Oldenborch, hadden op een vrijdagavond in januari 1533 's avonds tussen acht en negen uur dronken door de straten gelopen. Toen ze een vrouw met een lantaarn in haar hand waren tegenge-

komen, hadden ze de kaars eruit gepakt en haar in het pikdonker verder laten lopen. Daarna waren ze een knecht tegengekomen die voor zijn baas een kan wijn was wezen halen. Ze hadden de man geslagen en de wijn afgepakt.

Op 22 januari

veroordeelden burgemeesters en schepenen, die bij ons met de rechtspraak waren belast, dat *'zij zullen gezeselt worden bij den scerprechter op een schavot voor deser stedehuys ten bloede toe'*. Daarna werden ze voor 50 jaar uit de stad verbannen. Zouden ze binnen die tijd toch in Veere komen, dan stond hen de doodstraf te wachten.

Op 3 maart 1531 werd de 42-jarige Geeraert van Eynthoven veroordeeld door de beul op een schavot voor het stadhuis te worden geseld omdat hij de week daarvoor op de zuivelmarkt geprobeerd had een man van zijn beurs te beroven. Bij zijn arrestatie bleek hij ook valse dobbelstenen bij zich te hebben en bekende hij al bedelend door het leven te zijn gegaan. Hij werd gezeseld en daarna voor drie jaar uit de stad verbannen, op verbeurte van zijn rechteroor. Reynken Janszoon uit Groningen werd in 1521 opgepakt omdat hij als een uitzinnige met een mes in de ene en een degen in de andere hand door de stad had gelopen en diverse personen zowel in huis als op straat had bedreigd en verschillende ruiten had ingegooid. Hij werd op 11 december gezeseld en voor 10 jaar uit de stad verbannen, op verbeurte van zijn rechterhand.

Wie zich aan een ambtenaar of een vertegenwoordiger van de wet had vergrepen, werd in de zuidelijke Nederlanden veroordeeld tot het laten maken van een

metalen vuist of kop. Deze werden dan met een verklarend opschrift als afschrikwekkend voorbeeld in de vierschaar opgehangen.

In Veere zijn een drietal bronzen vuisten bewaard gebleven, te weten van Adriaan Bra (3670 gram), Jacob Pietersone (3380 gram) en Hubrecht Geertsen Breembos (4510 gram). De oudste is van Adriaan Bra en draagt het jaartal 1546. Adriaan werd op 10 oktober dat jaar door burgemeesters en schepenen tot deze straf veroordeeld omdat hij de dienaars van de baljuw met een lang mes te lijf was gegaan. Het betrof hier een vergelding van de waard Pieter Ritsaerssen, die nog een appeltje met de baljuw te schillen had en op een avond in zijn herberg om het mes had laten dobbelen. Adriaan, die visser van beroep was, was de ongelukkige winnaar en moest de represaille op zich nemen. Behalve veroordeeld tot het maken van een vuist, werd hij voor tien jaar uit Walcheren verbannen.

Schrijnwerker Breembos had eerst een stadsbode zwaar beledigd en hem daarna een bijl toegesmeten toen die bij hem aan de deur kwam om een vonnis uit te voeren. De baljuw eiste het afhakken van zijn rechterhand en een boete van 60 pond. Burgemeesters en schepenen verleenden hem gratie en veroordeelden hem op 30 januari 1550 tot het doen van een boetegang naar de Grote Kerk met in zijn hand een kaars van twee pond was met daaraan een metalen vuist. De kaars moest hij voor het heilig sacrament neerzetten en de vuist terugbrengen naar de vierschaar. Daarna moest hij binnen zes weken een bronzen vuist met een bijl erin laten maken, met daarop zijn naam. Het vonnis van Jacob Pietersone is niet bewaard gebleven, zodat we niet weten welk vergrijp hij op zijn kerfstok had.

In de 18e eeuw werden misdadigers ook wel gebrandmerkt. Met een gloeiend ijzer brandde de beul dan een teken in hun huid, zodat men in andere steden kon zien dat ze eerder veroordeeld waren geweest. In de collectie van Museum Veere bevinden zich twee brandijzers, de ene met de letter 'V' en de andere met een 'S'. De weduwe Tielemans werd in 1764 gebrandmerkt omdat ze het jaar ervoor meerdere malen met haar dochter door een raam in de zijgevel van haar buurman was geklommen.

Van de winkelzolder hadden ze thee en borstelwerk gestolen, dat de dochter had verkocht. De weduwe werd op een schavot voor het stadhuis gegegeld en gebrandmerkt en mocht zich daarna 15 jaar lang niet meer in Zeeland laten zien. Haar dochter moest met roeden omhangen op het schavot de geseling van haar moeder aanzien en werd eveneens voor 15 jaar uit de stad verbannen.

Heel bekend in Nederland zijn de heksenprocessen, waarvan er twee in Veere hebben plaatsgevonden. In het jaar 1565 gingen twee arme, krankzinnige vrouwen op de brandstapel: Digne Robbers (alias Water en brood) en Geertruid Willemsdochter (alias Backers). Beiden waren schuldig verklaard een verbond met de duivel te hebben gesloten. Digne, die in Gorinchem was geboren, verklaarde tijdens haar proces op 15, 16 en 17 juni 1565 dat ze op zekere avond zo'n 35 jaar geleden bij een bruggetje op de weg tussen Veere en Middelburg een ontmoeting met de duivel had gehad. Hij kwam bij haar in de gedaante van een knappe jongeman en noemde zich Barrabon. Ze sloten een verbond en ten teken gaf ze hem een streng haar, waarop hij haar het recept van een zalf gaf waarmee ze schepen kon insmeren die daarna met man en muis zouden vergaan. Later had Digne een ontmoeting met een zekere Crebas die beweerde dat hij de macht op zee had en haar zou helpen bij het laten vergaan van schepen. Met hem was ze naar bed geweest en ze had gevoeld dat zijn lichaam steenkoud aanvoelde. Tot tweemaal toe bekende ze dat ze drijvend op een bos stro het Veerse gat was opgegaan en schepen met de bewuste zalf had ingesmeerd. In beide gevallen was er daarna een hevige storm opgestoken en waren de schepen vergaan. Ze bekende ook dat ze bij Westkapelle op dezelfde manier een hulk met 45 man aan boord tot zinken had gebracht. Nadat Blaes Pierson haar zeven of acht jaar geleden geweigerd had een aalmoes te geven, had ze zijn schoonzoon kreupel en lam gemaakt, simpelweg door zijn arm aan te raken. Digne werd door burgemeesters en schepenen veroordeeld op een kar buiten de stad te worden gevoerd, waar ze op een schavot levend zou worden verbrand. Haar bezittingen werden geconfisqueerd. Het vonnis werd op 18 juni 's middags om vijf uur onder toezicht van een grote schare publiek voltrokken. Hetzelfde lot trof dat jaar ook Geertruid Willemsdochter. Ze was in Zanddijk geboren en 32 of 33 jaar oud toen ze op de brandstapel ging. Ze had volgens haar eigen zeggen een verbond met de duivel gesloten en hem een streng haar tot pand gegeven. Tevens bekende ze dat op een nacht in de gevangenis Heyne - zoals ze de duivel noemde - haar in haar cel had opgezocht. Hij was naast haar in bed komen liggen en ze had gevoeld dat zijn lichaamsharen zo hard waren als de varkensharen in een borstel en zijn lijf steenkoud aanvoelde. Ze was er zo van geschrokken dat ze een kruis had geslagen, waarop Heyne op even mysterieuze wijze was verdwenen als hij gekomen was. Het vonnis werd op 14 november 1565 voltrokken.

In april 1494 werd de zeerover Thyman de Goier in Veere gevangen genomen. Een gerechtsdienaar werd naar kasteel Zandenburg gestuurd om heer Philips van Bourgondië te vragen *'wat hem dair mede geliefde gedaen te hebben'*. Over deze vraag hoefde Philips niet lang na te denken. Voor iemand die zo lang *'te roove bij den zee gevaren heeft'* paste maar één straf: de doodstraf. Drie werklieden kregen opdracht de plaats waar de executie zou plaatsvinden in orde te maken. Tweeëndertig voet hout en honderd nagels waren er nodig om het rad te maken waarop de zeerover door de beul met het zwaard onthoofd zou worden. Op de dag van de veroordeling was er zoveel publiek op de been dat de brug bij de watermolen instortte toen men de zeerover uit de gevangenis naar de noordzijde van de haven bracht.

Neelken Aelders, die haar pasgeboren baby in Arnemuiden in het geheim had gegooid, werd op 12 februari 1631 wegens kindermoord veroordeeld *'bij eenen scherprechter gebracht te werden op het schavot voor het stathuys deser stede geprepareert ende aldaer versmoort te werden in eene pipje (vat) met water'*.

Het klinkt ons nu vreemd in de oren, maar ook zelfmoordenaars werden vroeger op dezelfde wijze behandeld als moordenaars. De nabestaanden moesten bij de vierschaar aangifte doen en die bepaalde waar het lijk begraven moest worden. In het gunstigste geval was dat in een verlaten hoek van het kerkhof, in het slechtste tussen de moordenaars op het galgenveld. Toen Evert Maertenszoon in de nacht tussen 15 en 16 april 1651 *'zich selven met een coorde heeft om het leven gebracht'*, besliste de rechtbank dat het lijk in een strooien mat moest worden genaaid en 's nachts op een slee naar de plaats worden gebracht waar men lijken begroef die aan de pest waren gestorven.

In de laatste week van april 1489 vond er in Veere een voor ons land unieke gebeurtenis plaats. De beul was naar de stad gekomen om een man met een zwaard te onthoofden die een vrouwtje had doodgestoken. Toen de moordenaar op het schavot was gebracht en de beul het zwaard hief, vroeg een meisje uit het publiek hem ten huwelijk. Volgens de toen geldende regels kon heer Philips van Bourgondië niets anders doen dan hem gratie te verlenen: *'Betaelt meester Willem [die] een man die men gemeent hadde te rechtene midt den swairde, om dies wille dat hij een vrouwen doet stac, ende als hij up 't scavot was, so wert hij bij een maecht verbeden om hem te trouwen, en mijn here dede gracie'*.

VEERE HELPT ELKAAR

Binnen het project **"Fijn wonen in Veere"** heeft de werkgroep Zorg onder leiding van Ellen Vooijs en Maurits de Brauw samen met Kim Goeseije van de Stichting Welzijn Veere een mooi initiatief ontplooit. Hieronder volgt hun eindverslag.

De Commissie Welzijn van Veere kijkt terug op de succesvolle actie: **'Veere helpt elkaar'**, waarbij in de maanden september en oktober alle inwoners van de stad Veere bezocht werden door een grote groep vrijwilligers. Zij kregen een kaart uitgereikt, die voor het raam geplaatst kon worden om aan te geven dat men bereid is hulp te bieden en ook te aanvaarden. Tevens werd de Vrijwillige Burenhulp (van Stichting Welzijn Veere) onder de aandacht gebracht.

Op de kaart is zichtbaar gemaakt welke wegen er behandeld kunnen worden wanneer je hulp nodig hebt.

De vrijwilligers van 'Veere helpt elkaar' hebben veel positieve reacties gekregen van inwoners, er ontstonden mooie en leuke gesprekken en mensen die nog niet van Burenhulp afwisten werden geïnformeerd over de mogelijkheden.

We kijken terug op een geslaagde actie, mooi dat er zo veel voor elkaar gedaan wordt in Veere! En nu veel woningen de kaart daadwerkelijk voor het raam hebben geplaatst, is het ook zichtbaar geworden!

Heeft u zelf een vraag omtrent Burenhulp, neem dan contact op met de vrijwillig Burenhulp Coördinator van Veere, Els Brael: 06-12643216. Voor meer algemene vragen over Welzijn en Zorg kunt u contact opnemen met Stichting Welzijn Veere, op nummer: 0118-583687. Mocht u de kaart niet gekregen hebben, of meer kaarten willen, deze zijn op te halen bij de huisarts.

ZONNE ENERGIE VEERE COÖPERATIE U.A.

Kees Deggeler

Onze coöperatie is opgericht op 19 oktober 2018. De acte van oprichting is gepasseerd bij notaris R.C. van Dongen te Middelburg.

Het bestuur van de coöperatie is als volgt samengesteld:

E.G. van Dam Merrett, voorzitter

P.A.J. Houmes, penningmeester

K. Deggeler, secretaris

R. Backx, lid.

Het doel van de coöperatie is

- a. het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen.
- b. het op duurzame en ecologisch onschadelijke wijze produceren, doen produceren, leveren en doen leveren van energie, direct of indirect ten behoeve van de leden.
- c. de verwerving, oprichting en exploitatie van een of meerdere duurzame productie-installatie(s) binnen het postcodegebied Veere en omgeving, alsmede al hetgeen met bovenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De leden van de coöperatie participeren door middel van certificaten. Elk certificaat geeft recht op een deel van de opbrengst en de reductie van de energiebelasting.

De voortgang van het project verloopt voorspoedig. Op dit moment zijn aan 25 deelnemers alle 275 certificaten toegewezen. Op basis daarvan verwachten wij op korte termijn tot realisatie van het project over te kunnen gaan.

Aan de Zanddijkseweg zullen op het dak van een loods van bouwbedrijf Veere 206 panelen van hoge kwaliteit worden aangebracht. Deze panelen zullen begin 2019 stroom gaan produceren voor de coöperatie. De te verwachten opbrengst is 70 000 kWh per jaar.

Op 19 november werd een vergadering belegd. De inschrijvers tekenden daar de ledenovereenkomst, zodat de coöperatie verplichtingen kan aangaan en opdracht kan geven aan de installateur van de zonnepanelen.

Streekgenoten, die ook belangstelling hebben, kunnen zich op een wachtlijst laten plaatsen. Zij worden dan benaderd als een deelnemer vertrekt en bij voldoende belangstelling wordt een tweede project gestart.

VERSLAG OPENBARE LEDENVERGADERING

10 september 2018, Korenmaat, Veere

Bestuur Stadsraad

Jan Paul Loeff (voorzitter, verontschuldigd)

Tjeerd Kuiper (secretaris, notulist)

Lieneke Kamphuis (penningmeester)

Elly Boeckhout (lid)

Nico van Rijswijk (lid, waarnemend voorzitter)

Roel Paalman (lid)

Gemeente Veere

Bert van Halderen (kernwethouder, verontschuldigd)

Leen Meijers (CDA)

Marco Wisse (SGP-CU)

Piet Baas (gemeente Veere)

Kim Goesije (St. Welzijn Veere)

Aantal aanwezigen: 36

1 Opening: 19.35 uur.

2 Vaststellen agenda.

Akkoord. De presentatie over de renovatie van de markt is verschoven naar woensdag 12/9.

3. Nieuw bestuurslid.

Roel Paalman wordt met applaus gekozen.

4. Notulen van de vorige ledenvergadering.

Akkoord met de aantekening dat Elly Boeckhout de vorige vergadering wel aanwezig was.

5. Mededelingen.

- a. Onze privacyverklaring. Geen aanvullende op- of aanmerkingen.
- b. Herbestrating Pieterstraat, Simon Oomstraat en Stadhuisstraat. Gedeeltelijk afgerond.
Opmerking: de Oliemolenstraat en de Kerkstraat hebben ook aandacht nodig. Het kleine paaltje in de Kraanstraat heeft geleid tot een ongeluk. Dit zijn punten voor de schouw later dit jaar.
- c. Cruiseschepen. De overlast bij omwonenden is verminderd maar nog niet acceptabel.
- d. Overlast van motoren op de Polredijk en in Veere stad. Blijven een bron van irritatie: lawaai, vervuiling, fout parkeren.

. Mededelingen.

- e. Veere autoluw. Meten (aantallen, fijnstof) en handhaven is de kern van de zaak. Betere verwijzing naar de camper parkeerplek bij de tennisbanen. Opbrengen in de verkeersevaluatie later dit jaar.
- f. Fiets parkeren in Veere. Binnenkort komt de gemeente op bezoek voor een rondje Veere.
- g. Jongeren hangplek op het voetbalveld bij de tennisbanen. Voorlopig geen upgrade uds ook geen ondersteuning nodig.
6. **Herontwikkeling Markt.** De uitleg door Bosch-Slabbers is verschoven naar 12/9. Het bestuur is van mening dat de bestaande groene perkjes ongewijzigd moeten blijven. De voorgenomen werf voor de Stichting Behoud Hoogaars vertraagt de ontwikkeling van het Oranjeplein. Het bestuur van deze stichting komt binnenkort samen met de wethouder.
7. **Zonnestroom voor Veere (postcode roos project) - Kees Deggeler.** Opmerkingen: De WOZ waarde van uw woning wordt niet beïnvloed door deelname aan dit project. De certificaten zijn vrij verhandelbaar.
8. **Veere helpt elkaar (Ellen Vooijs).** De start bijeenkomst is gepland op 17/9.
9. **'Kiss en Ride'**. Geen nieuws.
10. **Onze website 'Stadsplein Veere'**. Opmerkingen: Jumbo bezorgt niet in Veere stad. Goede service van de boodschappendienst van Plus.
11. **Fijn wonen in Veere** - dit project is afgesloten met een presentatie op de leefbaarheidsmarkt van de gemeente Veere op 4/9.
12. **Gemeente subsidie €2000.**
Is een jeu de boules baan een idee? In het verleden is dat een aantal malen geprobeerd en nooit een succes geworden.
13. **Rondvraag.**
De versmarkt wordt nu 17 maal gehouden. Chris Koole onderzoekt of dat 35 maal kan worden.
14. **Sluiting 21.10 uur.**

ONZEKERHEDEN

Door Edwin Roderick Varing

Binnenwegen, buitenwegen, snelwegen het maakt niet uit, je hebt altijd van die onberekenbare automobilisten die oponthoud veroorzaken of gewoon onvoorspelbaar handelen. Soms buitenlanders die alleen gewend zijn aan de 'Autobahn' soms autochtonen die onverklaarbaar treuzelen en rare dingen doen. Na jaren professioneel achter het stuur gezeten te hebben kan ik maar één conclusie trekken. Het is onzekerheid, pure pathologische onzekerheid. Die buitenlanders zijn onzeker of ze wel welkom zijn en of die weggetjes wel voor hun grote bakken bedoeld zijn.

Hoe ben ik nu tot de wetenschappelijke conclusie gekomen, dat onzekerheid de oorzaak van dit weggedrag is. Welnu, dat valt te bewijzen uit de weggebruikers waar je dit het vaakste bij aantreft. Uit breed gedragen waarneming blijken vooral mensen met een fiets op de auto, bovenop of achterop maakt niet uit, dit gedrag te vertonen. Maar ook mensen die met een hoofddekseel op chaufferen vertonen dit gedrag.

Het is bij beide weggebruikers duidelijk dat ze onzeker zijn. In het eerste geval voeren ze een reserve vervoermiddel met zich mee, zoals een schip reddingsboten heeft, omdat ze toch niet helemaal zeker zijn of hun automobiel het wel zal blijven doen. Als het voertuig ermee ophoudt is het natuurlijk fijn om niet te hoeven lopen, je pakt gewoon de fiets en bent gered. Onzeker dus!

Tja, en dan die hoofddekseel dragende chauffeurs, die zijn nog een tandje erger. Die hebben onzekerheid over de waterdichtheid van het dak van hun karretje. Dus voor alle zekerheid maar een hoed op want je weet maar nooit. Uiteraard zijn de berijders van een open cabriolet hier de uitzondering op. Zij weten heel zeker dat hun dak niet heel is, het is immers naar beneden.

Voor de rest zou er in Den Haag eens heel goed naar de rijvaardigheid van deze onzekere zielen gekeken moeten worden. Het zal natuurlijk even duren voor ze in de flauwekulfabriek hier wat op bedacht hebben. Tot die tijd bent u gewaarschuwd. Hoedt u voor de onzekere weggebruiker.

AGENDA NIEUW-SANDENBURGH

Beste inwoner van Veere,

Graag willen we van Nieuw-Sandenburgh een **ontmoetingsplek** maken binnen de stad Veere. Om dit te realiseren bieden we u de mogelijkheid om aan te sluiten bij diverse activiteiten die wij organiseren. Komt u niet zo vaak de deur meer uit en bent u opzoek naar gezelligheid, dan bent u van harte welkom om vrijblijvend kennis te maken met één van de onderstaande activiteiten die u aantreft in de activiteitenkalender.

Het is mogelijk om met een activiteitenkaart te betalen, deze is te verkrijgen bij de hier onderstaande personen.
Kosten € 10,24 voor 10 stempels
Koffie/thee zijn inbegrepen. Activiteiten worden gehouden in 't Tref-center locatie Nieuw Sandenburgh.

Gezocht: Vrijwilligers m.n. bij de bezige bijtjes (knutselen), u hoeft zelf niet handig te zijn, u bent de begeleidende factor met uw ogen, oren en handen van de deelnemer.

Met vriendelijke groet,

Tamara de Ridder ma t/m do E: tdridder@zorgstroom.nl
Carolien de Koeijer vrijdag E: dagbesteding-ns@zorgstroom.nl
Tel: 0118 – 5770 29

Iedere maandag

"Gymnastiek"

We bewegen vanuit een (rol)stoel

Aanvang: 14:15 uur

Kosten: 2 stempels

m.u.v. feestdagen

"December 2018"

Donderdag 6

"Bezige bijtjes (knutselen)"

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Woensdag 12

"Vleugelconcert"

In de hal boven

Kosten: 2 stempels

Donderdag 27

"Filmmiddag"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 2 stempels

Vrijdag 7

"Filmmiddag"

Aanvang 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Dinsdag 18

"Bingo!!!"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 4 stempels

Vrijdag 28

"Koersbal met de soos"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten 2 stempels

Dinsdag 11

"Gezelschapspelletjes"

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Donderdag 20

"Bezige bijtjes (knutselen)"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 2 stempels

"Januari 2019"

Vrijdag 4

"Filmmiddag"

Aanvang 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Dinsdag 22

"Gezelschapspelletjes"

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Donderdag 31

"Bezige bijtjes (knutselen)"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 2 stempels

Dinsdag 8

"Gezelschapspelletjes"

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Donderdag 24

"Bingo!!!"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 4 stempels

Donderdag 17

"Bezige bijtjes (knutselen)"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 2 stempels

Vrijdag 25

"Koersbal met de soos"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten 2 stempels

"Februari 2019"

Vrijdag 1

"Filmmiddag"

Aanvang 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Dinsdag 19

"Gezelschapspelletjes"

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Dinsdag 26

"Bingo!!!"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 4 stempels

Dinsdag 5

"Gezelschapspelletjes"

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: 2 stempels

Woensdag 20

"Optreden van Windbroke"

Ierse/Keltische muziek

Aanvang: 19.00 uur

Kosten: 4 stempels

Donderdag 28

"Bezige bijtjes (knutselen)"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 2 stempels

Donderdag 14

"Bezige bijtjes (knutselen)"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: 2 stempels

Vrijdag 22

"Koersbal met de soos"

Aanvang: 14.30 uur

Kosten 2 stempels